

సంపూర్ణ-సంక్షిప్త-సమర్థ

CURRENT AFFAIRS గురువు

తెలుగు మీడియం UPSC/TPPSC/APPSC అభ్యర్థులకు

13TH AUGUST 2022

FOR DAILY FREE CURRENT AFFAIRS
Follow Our Youtube Channel

 Guru Deekshaa telugu

INDEX

DAILY CURRENT AFFAIRS NOTES

13th August 2022

1. – భారతదేశంలో ఏనుగుల సంరక్షణ గురించి:	3
(i) ప్రస్తుతం భారతీయ ఏనుగు గణాంకాలు:	3
(ii) ఆసియా ఏనుగులు:	3
(iii) ఆఫ్రికన్ ఏనుగులు:	3
(iv) పరిరక్షణను ప్రోత్సహించడానికి ఏ చర్యలు అమలు చేయబడ్డాయి?	4
2. – నిత్యావసర వస్తువుల చట్టం వివరాలు:	5
(i) 1955 ఎసెన్షియల్ కమోడిటీస్ యాక్ట్ వివరాలు:	5
(ii) ప్రభావం:	5
(iii) 1955 ఎసెన్షియల్ కమోడిటీస్ యాక్ట్ అనుబంధించబడిన ఆందోళనలు:	5
(iv) ముందుకి సాగడం ఎలా:	6
3. – SMILE పథకం గురించి:	7
(i) లక్ష్యం:	7
(ii) నిర్వహణ మంత్రిత్వ శాఖ:	7
(iii) భాగాలు:	7
(iv) లక్ష్యాలు:	7
(v) భారతదేశంలో యాచకులను ఎలా పరిగణిస్తారు?	7
4. – క్రానిక్ ఫెటీగ్ సిండ్రోమ్ వివరాలు:	8
(i) గురించి:	8
(ii) కారణాలు:	8
(iii) ఎవరు ప్రభావితం కావచ్చు:	8
(iv) లక్షణాలు:	8

(v) చికిత్స:..... 8

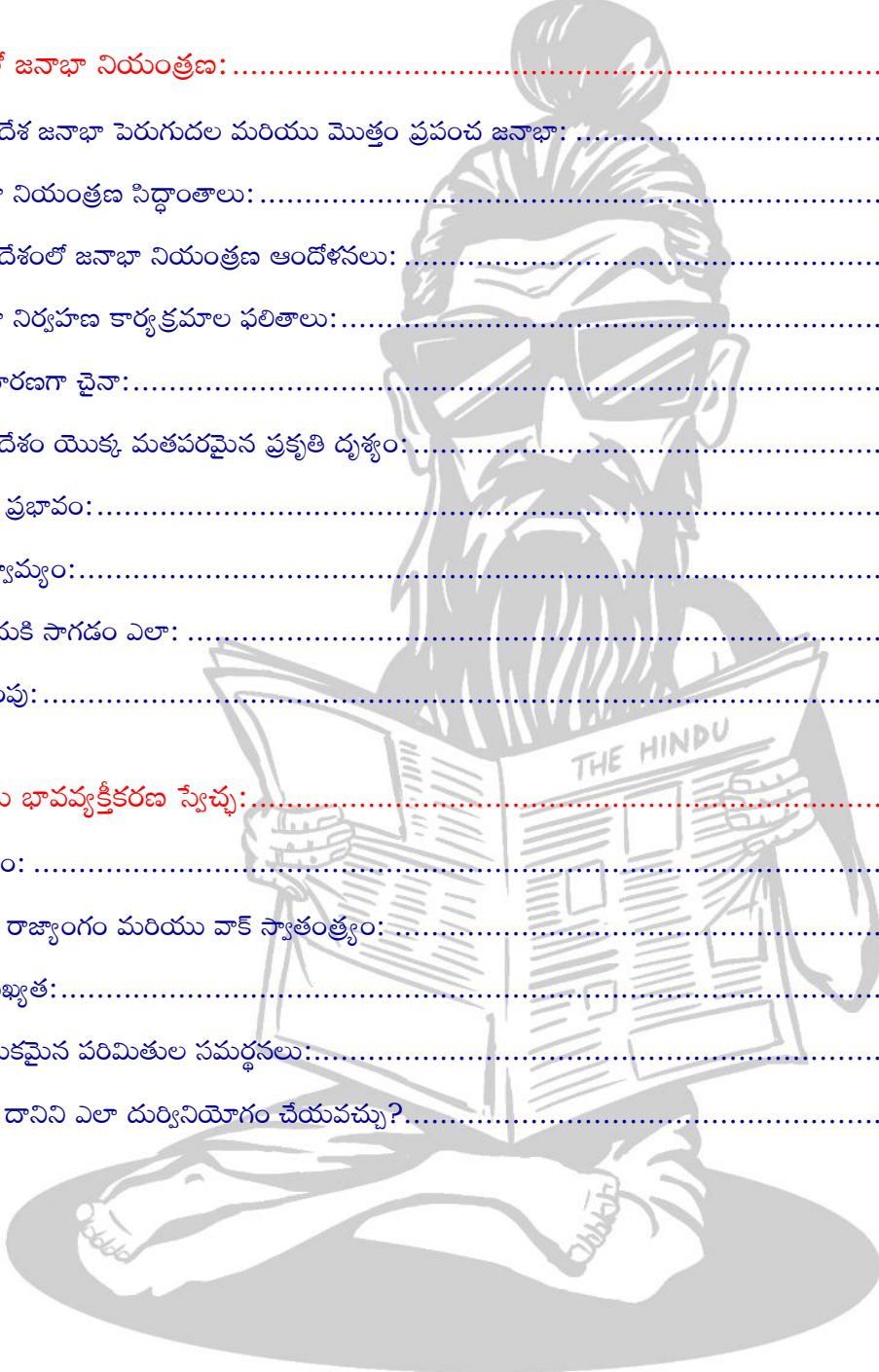
సంపాదకీయ విశ్లేషణ 9

1. భారతదేశంలో జనాభా నియంత్రణ:..... 9

- (i) భారతదేశ జనాభా పెరుగుదల మరియు మొత్తం ప్రపంచ జనాభా:..... 9
- (ii) జనాభా నియంత్రణ సిద్ధాంతాలు:..... 9
- (iii) భారతదేశంలో జనాభా నియంత్రణ ఆందోళనలు:..... 9
- (iv) జనాభా నిర్వహణ కార్యక్రమాల ఫలితాలు:..... 10
- (v) ఉదాహరణగా చైనా:..... 10
- (vi) భారతదేశం యొక్క మతపరమైన ప్రకృతి దృశ్యం:..... 10
- (vii) పేదల ప్రభావం:..... 10
- (viii) పితృస్వామ్యం:..... 10
- (ix) ముందుకి సాగడం ఎలా:..... 10
- (x) ముగింపు:..... 11

2. వాక్ మరియు భావవ్యక్తీకరణ స్వేచ్ఛ:..... 12

- (i) మూలం:..... 12
- (ii) భారత రాజ్యాంగం మరియు వాక్ స్వాతంత్ర్యం:..... 12
- (iii) ప్రాముఖ్యత:..... 12
- (iv) సహేతుకమైన పరిమితుల సమర్థనలు:..... 13
- (v) ఒకరు దానిని ఎలా దుర్వినియోగం చేయవచ్చు?..... 14

1. - భారతదేశంలో ఏనుగుల సంరక్షణ గురించి:

- 20-40,000 మంది ప్రజలు గ్రహం మీద నివసిస్తారు.

GS III

అంశం → పర్యావరణ పరిరక్షణ సంబంధిత సమస్యలు

స్థితి:

ప్రస్తుతం భారతీయ ఏనుగు గణాంకాలు:

- ఆసియా ఏనుగులలో అత్యధిక జనాభా కలిగిన దేశం భారతదేశం, వాటిలో 27,000 ఉన్నట్లు అంచనా.
- 2017 ఏనుగుల గణన ప్రకారం, కేరళలో అత్యధిక ఏనుగులు (6,019), ఆ తర్వాత అస్సాం (5,719) ఉన్నాయి. (3,054)

- IUCN రెడ్ లిస్ట్లో, ప్రమాదంలో ఉంది.
- 1972 వన్యప్రాణి (రక్షణ) చట్టం యొక్క షెడ్యూల్ I.
- CITES యొక్క అనుబంధం I

ఆఫ్రికన్ ఏనుగులు:

గురించి:

ఆసియా ఏనుగులు:

గురించి:

- ఆసియా ఏనుగులలో మూడు ఉపజాతులు ఉన్నాయి: ఇండియన్, సుమత్రన్ మరియు శ్రీలంక.
- ఖండంలోని మిగిలిన ఏనుగులలో ఎక్కువ భాగం భారతీయ ఉపజాతికి చెందినవి, ఇది విస్తృత పరిధిని కలిగి ఉంది.
- ప్రబలమైన ఆడ ఏనుగు మంద సభ్యుడు అతిపెద్దది మరియు పురాతనమైనది (మాతృక అని పిలుస్తారు). ఈ మంద మాతృమూర్తి కుమార్తెలు మరియు వారి సంతానంతో రూపొందించబడింది.
- ఏనుగులు 680 రోజుల (22 నెలలు) వరకు గర్భాన్ని కలిగి ఉన్నందున క్షీరదాలలో ఎక్కువ కాలం గర్భధారణ వ్యవధిని కలిగి ఉంటాయి.
- 14 మరియు 45 సంవత్సరాల మధ్య వయస్సు గల స్త్రీలకు, జననాల మధ్య సగటు సమయం నాలుగు సంవత్సరాలు, 52కి ఐదు సంవత్సరాలకు మరియు 60కి ఆరు సంవత్సరాలకు పెరుగుతుంది.

- ఆఫ్రికన్ ఏనుగుల యొక్క రెండు ఉపజాతులు సవన్నా (లేదా బుష్) ఏనుగు మరియు ఫారెస్ట్ ఏనుగు.
- గ్రహం మీద దాదాపు 4,000,000,000 మంది వ్యక్తులు ఉన్నారు.
- బొట్స్వానాలో, వందలాది ఏనుగులు ముందుగా జూలై 2020లో చనిపోయాయి. (ఆఫ్రికా).

స్థితి:

- CITES అనుబంధం II

బెదిరింపులు:

- వేట పెరిగిపోయింది.
- నివాస నష్టం
- మానవ-ఏనుగుల గొడవ
- జైలులో ఉన్నప్పుడు దుర్వినియోగం.
- టూరిజం కారణంగా ఏనుగుల పట్ల దుర్వినియోగం.
- హాలుల ధ్వంసం మరియు అనధికార మైనింగ్

పరిరక్షణను ప్రోత్సహించడానికి ఏ చర్యలు అమలు

చేయబడ్డాయి?

- వారి హంతకులు మరియు వేటగాళ్లను పట్టుకోవడానికి ప్రణాళికలు మరియు చర్యలు.
- అనేక రాష్ట్రాలు ఏనుగు నిల్వలను అభివృద్ధి చేసి నియమించాయి. ఉదాహరణకు, కర్ణాటకలోని మైసూరు మరియు దండేలిలో ఏనుగు నిల్వలు ఉన్నాయి.
- లాంటానా మరియు యువజోరియం వంటి ప్రాంతాల నుండి అవాంఛిత జాతులను నిర్మూలించడం ఎందుకంటే అవి ఏనుగులు తినే గడ్డి పెరుగుదలను నిరోధిస్తాయి.
- అడ్డంకులను ఉపయోగించి ఏనుగు-మానవ సంఘర్షణ నివారణ చర్యలు.
- అటవీ అగ్ని నివారణ పరిశోధన కోసం సెల్స్ను అభివృద్ధి చేయడానికి దశలు.
- గజ్ యాత్ర, ఏనుగుల గురించి అవగాహన పెంచడానికి దేశవ్యాప్త ప్రచారం, ఏనుగు కారిడార్లను రక్షించడం యొక్క విలువను నొక్కి చెబుతుంది.
- 2003లో అంతర్జాతీయంగా ప్రారంభించబడిన మానిటరింగ్ ది ఇలిసిట్ స్లాటర్ ఆఫ్ ఎలిఫెంట్స్ (MIKE) కార్యక్రమం, క్షేత్ర పరిరక్షణ కార్యకలాపాల పనితీరును అంచనా వేయడానికి ఆఫ్రికా మరియు ఆసియా నలుమూలల నుండి ఏనుగులను చట్టవిరుద్ధంగా చంపడం గురించి డేటాలోని పొకడలను పరిశీలిస్తుంది.
- ప్రాజెక్ట్ ఎలిఫెంట్, ఫిబ్రవరి 1992లో ప్రారంభించబడిన ఫెడరల్ ఫైనాన్స్డ్ చొరప, ఏనుగులు, వాటి ఆవాసాలు మరియు వాటి వలస మార్గాలను రక్షించడం లక్ష్యంగా పెట్టుకుంది.

- పర్యావరణం, అడవులు మరియు వాతావరణ మార్పుల మంత్రిత్వ శాఖ దేశంలోని ప్రధాన ఏనుగుల శ్రేణి రాష్ట్రాలకు ప్రాజెక్ట్ కోసం ఆర్థిక మరియు సాంకేతిక సహాయాన్ని అందిస్తుంది.
- మాహాట్లు (ఏనుగులతో పనిచేసేవారు, స్వారీ చేసేవారు మరియు వాటి సంరక్షణ చేసేవారు) మరియు వారి కుటుంబాలు ఏనుగుల సంక్షేమానికి అధిక ప్రాధాన్యత ఇస్తాయి.
- నీలగిరి ఏనుగు కారిడార్కు సంబంధించి మద్రాస్ హైకోర్టు (HC) 2011 నిర్ణయాన్ని ఇటీవల సుప్రీంకోర్టు (SC) సమర్థించింది, ఏనుగుల స్వేచ్ఛను కొనసాగించడం మరియు సమీపంలోని రిసార్వ్లను మూసివేయడం.
- మూలం → ది ఇండియన్ ఎక్స్ప్రెస్

2. - నిత్యవసర వస్తువుల చట్టం వివరాలు:

GS II

అంశం→ప్రభుత్వ విధానాలు మరియు జోక్యాలు

1955 ఎసెన్షియల్ కమోడిటీస్ యాక్ట్ వివరాలు:

- నేపథ్యం: ECA చట్టం 1955 చట్టంగా ఆమోదించబడిన సమయంలో, ఆహారధాన్యాల ఉత్పత్తి నిరంతరం తక్కువగా ఉండటం వల్ల దేశంలో ఆహార లోటు ఏర్పడింది.
- దాని ప్రజలకు ఆహారం ఇవ్వడానికి, దేశం సహాయం మరియు దిగుమతులపై ఆధారపడి ఉంది (PL-480 ప్రకారం US నుండి కొనుగోలు చేయబడిన గోధుమలు).
- ఆహార నిల్వలు మరియు అక్రమ మార్కెటింగ్ను నిరోధించడానికి, 1955లో నిత్యవసర వస్తువుల చట్టం రూపొందించబడింది.
- 1955 నాటి ఎసెన్షియల్ కమోడిటీస్ చట్టం ప్రకారం నిత్యవసర వస్తువులు ప్రత్యేకంగా నిర్వహించబడలేదు.
- చట్టం యొక్క షెడ్యూల్లో జాబితా చేయబడిన ఉత్పత్తిని సెక్షన్ 2(A) కింద "అత్యవసర వస్తువు"గా సూచిస్తారు.
- చట్టం ప్రకారం, షెడ్యూల్ నుండి మంచిని చేర్చడానికి లేదా తొలగించడానికి ఫెడరల్ ప్రభుత్వానికి అధికారం ఇవ్వబడుతుంది.
- ఏదైనా అత్యవసరమైన విషయాన్ని ప్రకటించడం ప్రజా ప్రయోజనమని కేంద్రం నిర్ణయించినట్లయితే, అది రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల సహకారంతో చేయవచ్చు.
- ECA 1955 ద్రవ్యోల్బణాన్ని అరికట్టడానికి ఉపయోగించబడుతుంది, ఇది వివిధ రకాల వస్తువుల వాణిజ్యంపై రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలకు అధికార పరిధిని ఇవ్వడానికి కేంద్రాన్ని అనుమతిస్తుంది.

- వినియోగదారుల వ్యవహారాలు, ఆహారం మరియు ప్రజాపంపిణీ మంత్రిత్వ శాఖ ఈ చట్టాన్ని అమలు చేయడానికి బాధ్యత వహిస్తుంది.

ప్రభావం:

- ఒక వస్తువును అవసరమైనదిగా పేర్కొనడం ద్వారా, ప్రభుత్వం స్టాక్ పరిమితిని సెట్ చేయవచ్చు మరియు దాని ఉత్పత్తి, సరఫరా మరియు పంపిణీని నియంత్రించవచ్చు.

1955 ఎసెన్షియల్ కమోడిటీస్ యాక్ట్

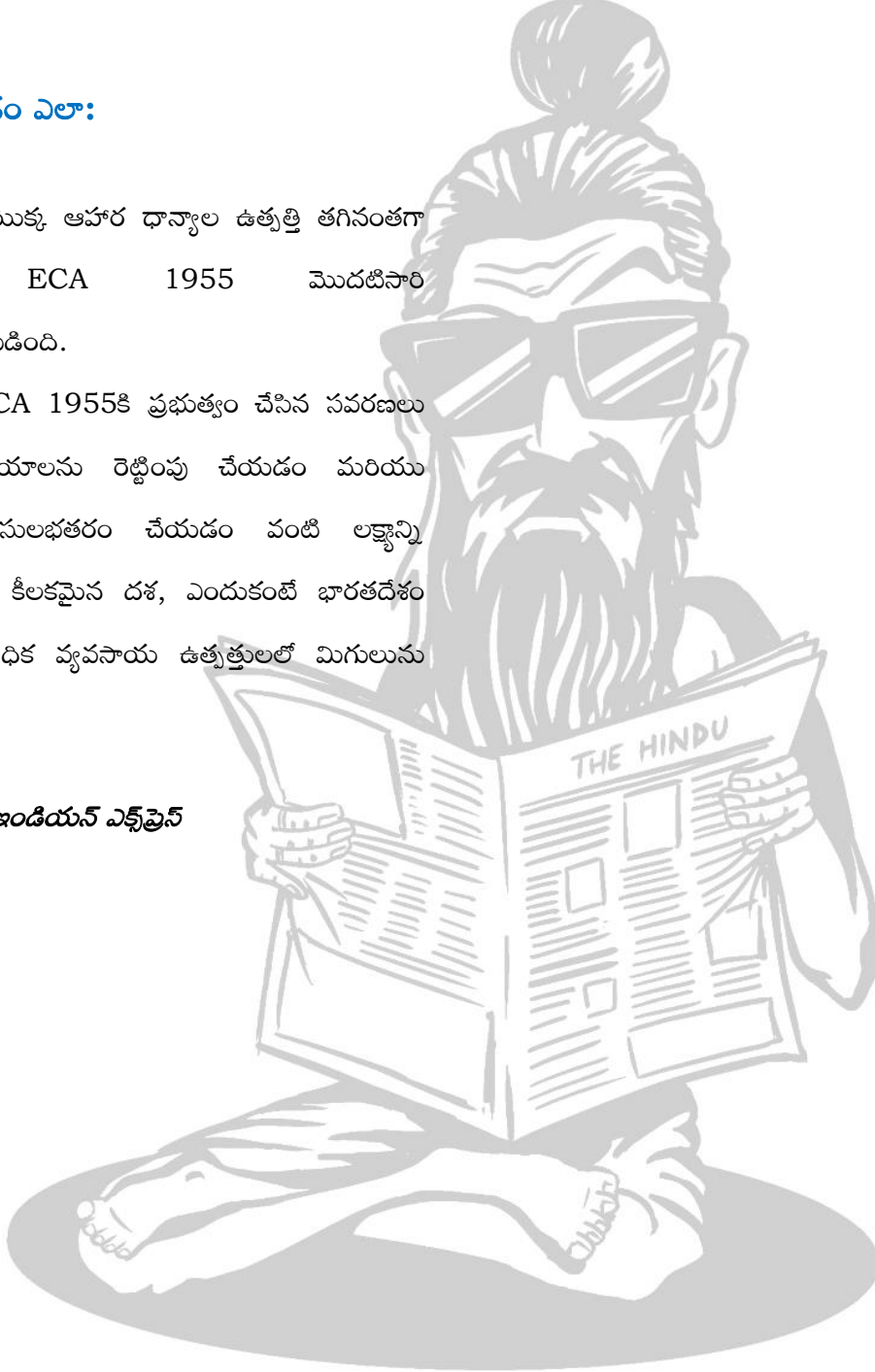
అనుబంధించబడిన ఆందోళనలు:

- ECA 1955 కింద ప్రభుత్వ జోక్యం ద్రవ్యోల్బణాన్ని తగ్గించడంలో తక్కువ ప్రభావాన్ని చూపినప్పటికీ, వ్యవసాయ వాణిజ్యంపై తరచుగా ప్రతికూల ప్రభావం చూపుతుందని ఆర్థిక సర్వే 2019-20 నొక్కి చెప్పింది.
- ఈ విధమైన ప్రవర్తన జరిగినప్పుడు వేధింపులకు మరియు అద్దెకు తీసుకోవడానికి అవకాశం ఉంది. రెంట్-సీకింగ్ అనేది ఉత్పాదకత లేని ఆదాయాన్ని, ముఖ్యంగా అవినీతి ద్వారా పొందిన ఆదాయాన్ని వివరించడానికి ఆర్థికవేత్తలు ఉపయోగించే పదం.
- వ్యాపారులు సాధారణంగా అదనపు పాడైపోయే పంటల సమయంలో సాధారణంగా కొనుగోలు చేసే దానికంటే చాలా తక్కువగా కొనుగోలు చేస్తారు మరియు రైతులు తరచుగా గణనీయమైన నష్టాలను చవిచూస్తారు.
- కోల్డ్ స్టోరేజీ, గోదాములు, ప్రాసెసింగ్, ఎగుమతి వంటి వాటిల్లో పెట్టుబడులు కరువైనందున రైతులకు మంచి ధర లభించలేదు.

- ఈ సమస్యలు ఎస్సెన్షియల్ కమోడిటీస్ (సవరణ) బిల్లు, 2020కి పార్లమెంటు ఆమోదానికి దారితీశాయి. అయితే, రైతు వ్యతిరేకత ఈ చట్టాన్ని రద్దు చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని ఒత్తిడి చేసింది.

ముందుకి సాగడం ఎలా:

- భారతదేశం యొక్క ఆహార ధాన్యాల ఉత్పత్తి తగినంతగా లేనప్పుడు ECA 1955 మొదటిసారి ఉపయోగించబడింది.
- ఏదేమైనా, ECA 1955కి ప్రభుత్వం చేసిన సవరణలు రైతుల ఆదాయాలను రెట్టింపు చేయడం మరియు వ్యాపారాన్ని సులభతరం చేయడం వంటి లక్ష్యాన్ని సాధించడంలో కీలకమైన దశ, ఎందుకంటే భారతదేశం ఇప్పుడు అత్యధిక వ్యవసాయ ఉత్పత్తులలో మిగులును కలిగి ఉంది.
- మూలం→ది ఇండియన్ ఎక్స్ప్రెస్

3. – SMILE పథకం గురించి:

GS II

అంశం→ప్రభుత్వ విధానాలు మరియు జోక్యాలు

➤ సందర్భం:

- కొనసాగుతున్న పేదరికం మరియు బిచ్చగాళ్ల సమస్యను పరిష్కరించడానికి భారత ప్రభుత్వం విస్తృతమైన ప్లైల్ (జీవనపాధి మరియు సంస్థ కోసం మార్జినలైజ్డ్ ఇండివిజువల్స్ కోసం మద్దతు) పథకాన్ని రూపొందించింది.
- 75 మున్సిపల్ కార్పొరేషన్లు "ప్లైల్-75" ఇనిషియేటివ్లో భాగంగా ఆజాదీ కా అమృత్ మహోత్సవ స్ఫూర్తితో యాచకులకు పూర్తి పునరావాసం కల్పిస్తాయి.

లక్ష్యం:

- NGOలు మరియు ఇతర వాటాదారుల భాగస్వామ్యంతో, మున్సిపల్ కార్పొరేషన్లు భిక్షాటనలో నిమగ్నమైన వారి కోసం వివిధ సమగ్ర సంక్షేమ చర్యలను అందిస్తాయి, పునరావాసం, వైద్య సౌకర్యాల సదుపాయం, కౌన్సెలింగ్, అవగాహన, విద్య, నైపుణ్యాభివృద్ధి, ఆర్థిక బంధాలు మరియు వారితో సమ్మేళనానికి ప్రత్యేక ప్రాధాన్యత ఇస్తాయి. ఇతర ప్రభుత్వ సంక్షేమ కార్యక్రమాలు.
- సామాజిక న్యాయం & సాధికారత మంత్రిత్వ శాఖ మొత్తం రూ. ఇప్పటి నుండి 2025-2026 వరకు SMILE ప్రాజెక్ట్ కి 100 కోట్లు.
- ఇది యాచకుల సమగ్ర పునరావాసం కోసం ఒక సహాయ వ్యవస్థను అభివృద్ధి చేయడానికి ప్రయత్నిస్తుంది.

నిర్వహణ మంత్రిత్వ శాఖ:

- సామాజిక న్యాయం మరియు సాధికారత మంత్రిత్వ శాఖ.

భాగాలు:

- కింది ఉప పథకం దానిలో భాగం:
- భిక్షాటన చేసే వారికి సమగ్ర పునరావాసం కల్పించాలన్నారు.

లక్ష్యాలు:

- మున్సిపల్ మరియు పట్టణ ప్రాంతాల నుండి భిక్షాటనను నిర్మూలించడానికి.
- యాచకుల పూర్తి పునరావాసం కోసం అనేక మంది భాగస్వాముల సమన్వయ ప్రయత్నాలను కలుపుకొని ఒక వ్యూహాన్ని రూపొందించడానికి.

భారతదేశంలో యాచకులను ఎలా పరిగణిస్తారు?

- 2011 జనాభా లెక్కల ప్రకారం భారతదేశంలో ఇప్పుడు మొత్తం 4,13,670 మంది యాచకులు ఉన్నారు, ఇది మునుపటి సంఖ్య (2,21,673 మంది పురుషులు మరియు 1,91,997 మంది మహిళలు) కంటే ఎక్కువ.
- ఈ జాబితాలో ఉత్తరప్రదేశ్ మొదటి స్థానంలో ఉంది, పశ్చిమ బెంగాల్ రెండవ స్థానంలో మరియు బీహార్ మూడవ స్థానంలో ఉన్నాయి. 2011 జనాభా లెక్కల ప్రకారం లక్నోలో కేవలం ఇద్దరు బడుగు జీవులు మాత్రమే నివసిస్తున్నారు.
- ఏ కేంద్రపాలిత ప్రాంతంలోనైనా అత్యధిక సంఖ్యలో యాచకులు న్యూఢిల్లీ (2,187), తర్వాత చండీగఢ్ (121)లో ఉన్నారు.
- ఈశాన్య రాష్ట్రాల జాబితాలో 22,116 మంది యాచకులతో అస్సాం అగ్రస్థానంలో ఉండగా, 53 మందితో మిజోరాం చివరి స్థానంలో నిలిచింది.

- మూలం→ది హిందూ

4. - క్రానిక్ ఫెటీగ్ సిండ్రోమ్ వివరాలు:

లక్షణాలు:

ప్రిలిమ్స్ నిర్దిష్ట అంశం

గురించి:

- US సెంటర్స్ ఫర్ డిసీజ్ కంట్రోల్ అండ్ ప్రీవెన్షన్ (CDC) ప్రకారం, న్యూరోలాజికల్ సిస్టమ్, ఇమ్యూనోలాజికల్ సిస్టమ్ మరియు శక్తిని ఉత్పత్తి చేసే శరీరం యొక్క సామర్థ్యం అన్ని క్రానిక్ ఫెటీగ్ సిండ్రోమ్ ద్వారా ప్రభావితమవుతాయి.
- ఈ ప్రకటన అనారోగ్యం ఎంత తీవ్రంగా ఉందో తగ్గించగలదని నిపుణులు అంటున్నారు. 2015 వ్యాసంలో, US ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ మెడిసిన్ "దైహిక శ్రమ అసహన వ్యాధి" (SEID) అనే పదాన్ని ప్రతిపాదించింది.

కారణాలు:

- దీని ప్రారంభం మిస్టరీగా మిగిలిపోయింది. అయినప్పటికీ, హార్వేస్ట్ అసమతుల్యత, బాక్టీరియల్ లేదా వైరల్ వ్యాధి మరియు జన్యు సిద్ధత వంటి కొన్ని సంభావ్య ట్రిగ్గర్లు ఉన్నాయి. అనారోగ్యానికి ప్రత్యేకమైన పరీక్ష లేనందున వైద్య నిపుణులు తప్పనిసరిగా శారీరక పరీక్షలు, రక్త పరీక్షలు మరియు మూత్ర పరీక్షలపై ఆధారపడాలి.

ఎవరు ప్రభావితం కావచ్చు:

- ME/CFS పిల్లలు మరియు అన్ని వయసుల వ్యక్తులతో సహా ఎవరినైనా ప్రభావితం చేయవచ్చు. CDC ప్రకారం, 40 మరియు 60 సంవత్సరాల మధ్య ఎక్కువ మంది మహిళలు మరియు పెద్దలు ప్రభావితమవుతారు.

- ప్రాథమిక సూచన లక్షణం ఏమిటంటే, గతంలో సాధించిన పనులను కష్టం లేకుండా నిర్వహించలేకపోవడం. ఆ తర్వాత కనీసం ఆరు నెలలు (లేదా అంతకంటే ఎక్కువ కాలం) కొనసాగే అలసట సాధారణ అలసట కంటే ఘోరంగా ఉంటుంది. UKలోని నేషనల్ హెల్త్ సర్వీసెస్, విశ్రాంతి తీసుకోవడం లేదా నిద్రపోవడం వల్ల ఈ అలసట తొలగిపోదని మరియు వ్యాయామం చేయడం వల్ల సాధారణంగా అది మరింత అధ్వాన్నంగా మారుతుందని పేర్కొంది (NHS).

చికిత్స:

- అనారోగ్యం కోసం ప్రస్తుతం ఆమోదించబడిన రోగ నిర్ధారణ లేదా చికిత్స లేదు. వైద్య నిపుణులు వ్యాధి లక్షణాలను నియంత్రించడానికి బదులుగా పద్ధతులను సూచిస్తారు.
- మూలం → ది హిందూ

సంపాదకీయ విశ్లేషణ

జనాభా నియంత్రణ సిద్ధాంతాలు:

1. భారతదేశంలో జనాభా నియంత్రణ:

మార్టెసియన్ రూల్:

భారతదేశ జనాభా పెరుగుదల మరియు మొత్తం

ప్రపంచ జనాభా:

- ప్రపంచ జనాభాలో సగానికి పైగా దేశాలు భర్తీ రేట్లు కంటే నెమ్మదిగా జనాభా పెరుగుదలను ఎదుర్కొంటున్నాయి మరియు శతాబ్దం చివరి నాటికి, ప్రపంచవ్యాప్తంగా జనాభా పెరుగుదల రేటు సున్నాగా ఉంటుందని అంచనా-బహుశా మొదటిసారి.
- ఇటీవలి బ్లామ్ బెర్గ్ కథనం ప్రకారం, కోవిడ్-19 వ్యాప్తి ప్రపంచవ్యాప్తంగా జనాభా క్షీణత యొక్క రాబోయే గరిష్ట స్థాయిని కనీసం పదేళ్లపాటు వేగవంతం చేసి ఉండవచ్చు.
- యునైటెడ్ స్టేట్స్ (యుఎస్) నుండి చైనా వరకు ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఉన్న దేశాలలో ఇప్పటికే తగ్గుతున్న జననాల రేటును ఈ వ్యాధి మందగించిందని శాస్త్రవేత్తలు పేర్కొన్నారు.
- ఐక్యరాజ్యసమితి జనాభా అంచనాలు 2021 మరియు 2031 మధ్య, భారతదేశ జనాభా 1.09 రెట్లు పెరుగుతుందని అంచనా వేసింది.
- సంతానోత్పత్తి రేటు పునఃస్థాపన స్థాయిల కంటే తక్కువగా పడిపోవడం వల్ల, భారతదేశ జనాభా 2060లో పడిపోతుంది.

- తన పుస్తకం ప్రిన్సిపల్ ఆఫ్ పాపులేషన్లో, ప్రపంచవ్యాప్తంగా జనాభా పెరుగుదల ఆహార ఉత్పత్తిని మించిపోతుందని మార్టెసి అంచనా వేశారు (1798).
- జనాభా పెరుగుదల విపరీతంగా విస్తరించిందని, అయితే ఆహార సరఫరా అంకగణిత నిష్పత్తిలో (జ్యూమిటీయ వృద్ధి) నెమ్మదిగా పెరిగిందని ఆయన నొక్కి చెప్పారు.
- కానీ వ్యవసాయ సాంకేతికత అభివృద్ధి చెందినప్పుడు మరియు భారతదేశం వంటి దేశాలలో నికర ఆహార మిగులు ఉన్నప్పుడు, మార్టెసి చివరికి తప్పు అని నిరూపించబడింది.

బిగ్-పుల్ థియరీ:

- హార్వే లీబెన్స్టెయిన్, హార్వర్డ్ ఆర్థికవేత్త, జనాభా పెరుగుదల ఆదాయాన్ని తగ్గిస్తుందని నిరూపించారు.
- ఈ సిద్ధాంతానికి ప్రధాన ఆర్థిక కారణం తలసరి ఆదాయం తక్కువగా ఉంటే, ప్రజలు పొదుపు చేయలేనంత పేదవారు.
- పొదుపుతో సమానమైన పెట్టుబడి అని భావించడం, తక్కువ పొదుపు ఆర్థిక వ్యవస్థ వృద్ధి చెందడం లేదని సూచిస్తుంది.

భారతదేశంలో జనాభా నియంత్రణ ఆందోళనలు:

- ఈ సిద్ధాంతాలు జనాభా ఆర్థిక శాస్త్రంపై మన అవగాహనను మెరుగుపరిచాయి, అయితే వాటిలో చాలా తప్పుగా మారాయి. ఇది ఎందుకు జరిగిందో తదుపరి వాదనలు రుజువు చేస్తాయి.

- ఒక పెద్ద జనాభా ఎల్లప్పుడూ కష్టపడుతున్న ఆర్థిక వ్యవస్థను సూచించదు. భారీ జనాభా వల్ల ఆర్థిక వ్యవస్థకు హాని తప్పదు.

జనాభా నిర్వహణ కార్యక్రమాల ఫలితాలు:

- సరళంగా చెప్పాలంటే, ఆర్థిక వ్యవస్థను నిలబెట్టడానికి తగినంత మంది వ్యక్తులు ఉండరు, శ్రద్ధ వహించడానికి భారీ, ఉత్పాదకత లేని వృద్ధుల జనాభా ఉంటుంది మరియు పెన్షన్ల కోసం చెల్లించడానికి ప్రభుత్వ ఖజానాలో తగినంత డబ్బు ఉండకపోవచ్చు.
- ఫలితంగా పారిశ్రామికీకరణ నిర్వీర్యమవుతుంది.
- జనాభా పంపిణీ అంశాలు: జాన్ మేనార్డ్ కీన్స్ 1937 ఉపన్యాసంలో "క్రీణిస్తున్న జనాభా యొక్క కొన్ని ఆర్థిక పరిణామాలు" అనే శీర్షికతో ఈ విషయాన్ని వివరించాడు.
- పరిశ్రమలు క్రీణిస్తున్న క్లయింట్ స్థావరాన్ని తీర్చవలసిన ప్రాంతాలలో పెట్టుబడి డిమాండ్ లేకపోవడం అతని అతిపెద్ద ఆందోళన.

ఉదాహరణగా చైనా:

- చైనా 1980వ దశకంలో ఒక బిడ్డ పరిమితిని అమలు చేసింది, కానీ దాని జనాభా వయస్సు పెరగడంతో (నియంత్రణ ఫలితంగా), చైనా పాత విధానాన్ని విడిచిపెట్టింది మరియు ఎక్కువ మంది పిల్లలను కలిగి ఉండేలా జంటలను ప్రోత్సహించింది.

భారతదేశం యొక్క మతపరమైన ప్రకృతి దృశ్యం:

- భారతదేశంలో, అక్కడ ఉన్న మతపరమైన విభజనల వల్ల జనాభా నిర్వహణ మరింత తీవ్రమవుతుంది.

- భారతదేశంలో, ఉద్దేశపూర్వకంగా లేదా అనుకోకుండా జనాభా పెరుగుదల యొక్క తప్పును ఉపయోగించి నిర్దిష్ట మైనారిటీ క్రమం తప్పకుండా దాడి చేయబడుతోంది. జనాభా నియంత్రణ విధానం ద్వారా సామాజిక సామరస్యం ప్రభావితం అవుతుంది.

పేదల ప్రభావం:

- మొత్తం సంతానోత్పత్తి రేట్లు (TFR) పేదలకు ఎక్కువగా ఉంటాయి మరియు సంపద పెరిగేకొద్దీ తగ్గుతాయి.
- తత్ఫలితంగా, అర్హతల ఆధారంగా జనాభా నియంత్రణ కోసం చర్యలు చివరికి పేదలను బాధపెడతాయి, వీరికి అలాంటి సహాయం చాలా అవసరం.

పితృస్వామ్యం:

- పితృస్వామ్యంపై ఆధారపడిన మగ పిల్లల ప్రాధాన్యతలు అధిక సంతానోత్పత్తి రేటుపై గణనీయమైన ప్రభావాన్ని చూపుతాయి.
- అడపిల్లల భూణహత్యలు మొదలైన నేరాలకు పాల్పడడం ద్వారా ఇద్దరు పిల్లలకే పరిమితం చేయడం వల్ల జనాభా లింగ నిష్పత్తిపై దుష్ప్రభావం చూపుతున్నట్లు పేర్కొన్నారు.

ముందుకి సాగడం ఎలా:

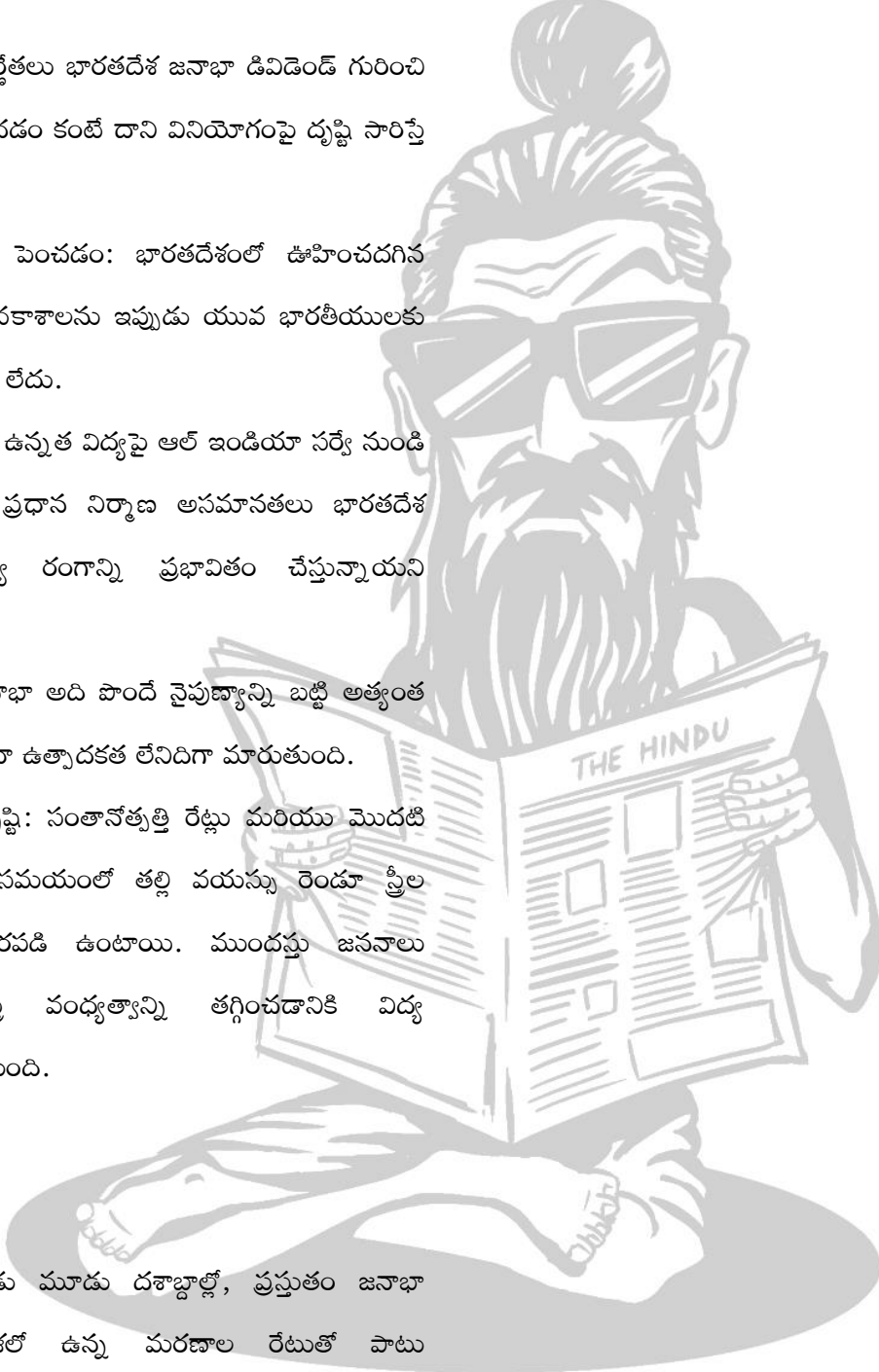
- డెమోగ్రాఫిక్ డివిడెండ్పై దృష్టి: భారతదేశం దాని గురించి ఆందోళన చెందడం కంటే దాని జనాభా డివిడెండ్ను ఉపయోగించుకోవడంలో ఎక్కువ కృషి చేయాలి.
- భారతదేశం తన జనాభా ప్రయోజనాన్ని ఉపయోగించుకోవడానికి మరియు దాని ఆర్థిక లక్ష్యాలను సాధించడానికి అసాధారణమైన స్థితిలో ఉంది.

- ప్రభుత్వ అంచనాల ప్రకారం, 2021లో భారతదేశ జనాభాలో 53.6% మంది 29 ఏళ్లలోపు వారు ఉంటారు. భారతదేశంలో 25% కంటే ఎక్కువ మంది 14 ఏళ్లలోపు వారు.
- మా విధాన నిర్ణేతలు భారతదేశ జనాభా డివిడెండ్ గురించి అందోళన చెందడం కంటే దాని వినియోగంపై దృష్టి సారిస్తే మంచిది.
- స్కిల్ సెట్ను పెంచడం: భారతదేశంలో ఊహించదగిన అత్యుత్తమ అవకాశాలను ఇప్పుడు యువ భారతీయులకు అందుబాటులో లేదు.
- ఉదాహరణకు, ఉన్నత విద్యపై ఆల్ ఇండియా సర్వే నుండి వచ్చిన డేటా ప్రధాన నిర్మాణ అసమానతలు భారతదేశ ఉన్నత విద్యా రంగాన్ని ప్రభావితం చేస్తున్నాయని చూపించింది.
- ఈ యువ జనాభా అది పొందే వైపువ్యాన్ని బట్టి అత్యంత ఉత్పాదకత లేదా ఉత్పాదకత లేనిదిగా మారుతుంది.
- మహిళలపై దృష్టి: సంతానోత్పత్తి రేట్లు మరియు మొదటి బిడ్డ పుట్టిన సమయంలో తల్లి వయస్సు రెండూ స్త్రీల విద్యపై ఆధారపడి ఉంటాయి. ముందస్తు జననాలు మరియు స్త్రీ పంధ్యత్వాన్ని తగ్గించడానికి విద్య సహాయపడుతుంది.

అయితే మన జనాభా ప్రణాళిక జనాభా స్తబ్ధత యొక్క పెద్ద ప్రభావాలను పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి.

ముగింపు:

- రాబోయే రెండు మూడు దశాబ్దాల్లో, ప్రస్తుతం జనాభా పరివర్తన దశలో ఉన్న మరణాల రేటుతో పాటు భారతదేశంలో సంతానోత్పత్తి రేట్లు తగ్గుతాయి. భారతదేశం ఇప్పటికీ సానుకూల వృద్ధి రేటును కలిగి ఉన్నందున జనాభా పెరుగుదలను మందగించడానికి స్థలం ఉంది,

2. వాక్ మరియు భావవ్యక్తీకరణ స్వేచ్ఛ:

మూలం:

- 1689లో ప్రచురించబడిన ఇంగ్లండ్ యొక్క హక్కుల బిల్లులో వాక్ స్వాతంత్ర్యం ప్రాథమిక హక్కుగా చేయబడింది.
- 1789లో ఫ్రెంచ్ విప్లవం సమయంలో మనిషి మరియు పౌర హక్కుల ప్రకటన ఆమోదించబడింది మరియు ఇది "మనిషి యొక్క అత్యంత విలువైన హక్కులలో" ఒకటిగా పేర్కొనడం ద్వారా స్వేచ్ఛా వాక్ మరియు భావ వ్యక్తీకరణ హక్కు ఆలోచనకు మద్దతు ఇచ్చింది.
- 1948 యూనివర్సల్ డిక్లరేషన్ ఆఫ్ హ్యూమన్ రైట్స్ (UDHR) ప్రకారం, వాక్ స్వాతంత్ర్యం మరియు భావవ్యక్తీకరణ స్వేచ్ఛను మానవ హక్కుగా గుర్తించింది, ప్రతి ఒక్కరికి తమ ఆలోచనలు మరియు అభిప్రాయాలను స్వేచ్ఛగా వ్యక్తీకరించే హక్కు ఉంది.
- దేశం యొక్క స్వాతంత్ర్య ఉద్యమం అంతటా, భారతీయులు వాక్ స్వాతంత్ర్యం మరియు భావవ్యక్తీకరణపై వారి ప్రాథమిక హక్కులను బ్రిటిష్ వారు అణచివేసిన ఫలితంగా ఈ హక్కులను తాము కోరుకున్నాము. దీని ఫలితంగా భారత రాజ్యాంగంలో ఈ హక్కు ప్రాథమిక హక్కుగా చేర్చబడింది (నవంబర్ 26, 1949న ఆమోదించబడింది).

భారత రాజ్యాంగం మరియు వాక్ స్వాతంత్ర్యం:

- భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 19(1)(ఎ) ప్రకారం "పౌరులందరూ వాక్ స్వాతంత్ర్యం మరియు భావప్రకటనా స్వేచ్ఛను అనుభవిస్తారు." ఈ ఆర్టికల్ వెనుక ఉన్న ఆలోచన రాజ్యాంగం యొక్క పీఠికలో కనుగొనబడింది, ఇది

దాని పౌరులందరికీ ఆలోచన మరియు భావప్రకటనా స్వేచ్ఛ (ప్రాథమిక హక్కు) ఉందని హామీ ఇవ్వడానికి ఉద్దేశించబడింది.

- మౌఖికంగా, వ్రాతపూర్వకంగా, కాగితంపై, డ్రాయింగ్ల ద్వారా లేదా మరేదైనా వ్యక్తులు తమ ఆలోచనలను స్వేచ్ఛగా కమ్యూనికేట్ చేసే హక్కును ఆర్టికల్ హామీ ఇస్తుంది. అందువల్ల, సంజ్ఞ, సంకేతాలు మరియు వంటి వాటితో సహా ఏదైనా వినగల లేదా దృశ్యమాన పద్ధతి ద్వారా ఆలోచనలను తెలియజేయడం ఇందులో ఉంటుంది.

ప్రాముఖ్యత:

- భారతదేశం ప్రజాస్వామ్య దేశం, కాబట్టి పౌరులందరూ నిర్ణయం తీసుకోవడంలో చురుకుగా పాల్గొనవలసి ఉంటుంది. పౌరులందరినీ పాల్గొనడానికి అనుమతించడానికి, వ్యక్తులు తమ నమ్మకాలను మరియు అభిప్రాయాలను వ్యక్తీకరించడానికి ఉపయోగించగల హక్కు ఉండాలి. కాబట్టి, భారత ప్రజాస్వామ్యం సమర్థవంతంగా పనిచేయాలంటే, వాక్ స్వాతంత్ర్య హక్కు చాలా అవసరం.
- సత్యాన్ని అనుసరించడం అనేది చర్చ మరియు చర్చల ద్వారా సహాయపడుతుంది, ఇది భావ ప్రకటనా స్వేచ్ఛ ద్వారా ప్రోత్సహించబడుతుంది. అదనంగా, ఇది వివిధ సమస్యల గురించి మాట్లాడటానికి పౌరులను అనుమతిస్తుంది, వివాదాలను పరిష్కరించడానికి మరియు ఉమ్మడి మైదానాన్ని స్థాపించడంలో సహాయపడుతుంది.
- భావవ్యక్తీకరణ స్వేచ్ఛకు ధన్యవాదాలు, జీవితంలోని అనేక అంశాలలో ముందుకు సాగవచ్చు మరియు స్వీయ-పరిపూర్ణతను కనుగొనవచ్చు. ఇది ఒక వ్యక్తి యొక్క స్వీయ-అభివృద్ధికి మద్దతు ఇస్తుంది.

ఎవరైనా తమను తాము వ్యక్తీకరించకుండా నిషేధించినట్లయితే, వారి మొత్తం వ్యక్తిత్వం ఎదుగుదల మరియు పురోగతికి ఆటంకం ఏర్పడవచ్చు, ఇది దేశం యొక్క మొత్తం అభివృద్ధిని కూడా పరిమితం చేస్తుంది.

- ప్రజా శాంతికి భంగం కలిగించే ఏదైనా పబ్లిక్ ఆర్డర్ ను దెబ్బతీస్తుంది కాబట్టి, దానిని రక్షించడానికి సహేతుకమైన ఆంక్షలు విధించడానికి రాష్ట్రానికి అనుమతి ఉంది.

మర్యాద మరియు నైతికత:

సహేతుకమైన పరిమితుల సమర్థనలు:

రాష్ట్రవ్యాప్త భద్రత:

- తిరుగుబాటు, రాష్ట్రానికి వ్యతిరేకంగా పోరాడడం (మొత్తం రాష్ట్రం లేదా దానిలోని ఒక విభాగానికి వ్యతిరేకంగా), తిరుగుబాటు మొదలైనవాటితో సహా తీవ్రమైన మరియు పెరుగుతున్న ప్రజల అసంతృప్తి లేకపోవడం రాష్ట్ర భద్రతగా నిర్వచించబడింది.
- భారత రాజ్యాంగం రాష్ట్ర భద్రత దృష్ట్యా స్వేచ్ఛా వాక్ మరియు భావవ్యక్తీకరణ హక్కుపై సహేతుకమైన పరిమితులను విధించేందుకు అనుమతించిస్తుంది.

- నైతికత మరియు మర్యాద ఆధారంగా, భారత రాజ్యాంగం స్వేచ్ఛా వ్యక్తీకరణ హక్కును ఉపయోగించడాన్ని పరిమితం చేసింది.
- అసభ్యకరమైన భాషను విక్రయించడం, పంపిణీ చేయడం లేదా ప్రదర్శించడంపై సహేతుకమైన పరిమితులను విధించే హక్కు రాష్ట్రానికి ఉంది.

కోర్టులో దురుసు ప్రవర్తన:

విదేశీ ప్రభుత్వాలతో స్నేహపూర్వక సంబంధాలు:

- భారత రాజ్యాంగం ప్రకారం, ఒకటి లేదా అంతకంటే ఎక్కువ ఇతర రాష్ట్రాలతో భారతదేశం యొక్క సత్సంబంధాలను దెబ్బతీస్తే, వాక్ మరియు భావప్రకటనా స్వేచ్ఛపై రాష్ట్రం సహేతుకమైన పరిమితులను విధించవచ్చు.

- "కోర్టు ధిక్కారం" అనే పదం కోర్టు ధిక్కార చట్టం, 1971లోని సెక్షన్ 2 ప్రకారం సివిల్ లేదా క్రిమినల్ ధిక్కారాన్ని సూచిస్తుంది. న్యాయమూర్తి లేదా తీర్పును ఉల్లంఘించిన వారు లేదా మరొకరు చట్టపరమైన ఉల్లంఘనకు పాల్పడినట్లు పరిగణించబడుతుంది. న్యాయస్థానంలో న్యాయ ప్రక్రియను అడ్డుకుంటుంది.
- స్వేచ్ఛా వ్యక్తీకరణకు ప్రాథమిక హక్కు కింద, ఏ వ్యక్తి లేదా సమూహం కోర్టు ధిక్కారంగా వ్యాఖ్యానించబడే విధంగా వ్యవహరించకూడదు.

ప్రజా సామరస్యం:

- పబ్లిక్ ఆర్డర్ అనేది సాధారణ ప్రజల ప్రశాంతత, భద్రత మరియు ప్రశాంతతను వివరించడానికి ఉపయోగించే పదం.

పరువు నష్టం:

- వాక్ స్వాతంత్ర్యం అపరిమితం కానందున వారి తోటి పౌరుల ప్రతిష్ఠను దెబ్బతీసేందుకు ఎవరూ అనుమతించబడరు.

- (2) ఆర్టికల్ 19, వేరొకరి ప్రతిష్ఠకు హాని కలిగించే వ్యాఖ్యలు చేయడాన్ని నిషేధిస్తుంది.

నేర కార్యకలాపాలకు ప్రేరణ:

- నేరం చేయడానికి ఇతరులను ప్రేరేపించే ఎలాంటి వ్యాఖ్యలు భారత రాజ్యాంగం ద్వారా నిషేధించబడ్డాయి.

ఒకరు దానిని ఎలా దుర్వినియోగం చేయవచ్చు?

వివహరిత వ్యాఖ్యలు:

- ఇది "సహేతుకమైన పరిమితులతో" ఒక ప్రత్యేక హక్కు అయినప్పటికీ, చాలా మంది భారతీయులు వాక్ స్వాతంత్ర్య హక్కును విడదీయరాని మరియు ఉల్లంఘించలేనిదిగా చూస్తారు.
- ఇతర కమ్యూనిటీల సభ్యులపై ద్వేషపూరిత ప్రసంగం అనేది వాక్ స్వాతంత్ర్యం ఒక ప్రాథమిక అవసరం అనే భారతీయ పౌరుల నమ్మకం నుండి ఉద్భవించింది.
- ద్వేషపూరిత ప్రసంగం తరచుగా సమాజంలోని బలహీన వర్గాలను మరియు అట్టడుగు వర్గాలను లక్ష్యంగా చేసుకుంటుంది.
- ఇటువంటి అసహ్యకరమైన ప్రకటనలు అనివార్యంగా మన దేశంలోని వివిధ సమాహాలు మరియు వర్గాల మధ్య వివాదాలు మరియు శత్రుత్వాలకు దారితీస్తాయి.

రాష్ట్రానికి వ్యతిరేకంగా మరియు విభజనకు

అనుకూలంగా ప్రచారం:

- ఈ స్వేచ్ఛను ఉపయోగించుకుని, పెద్ద సంఖ్యలో వేర్పాటువాద సంస్థలు మరియు రాజ్య వ్యతిరేక వ్యక్తులు

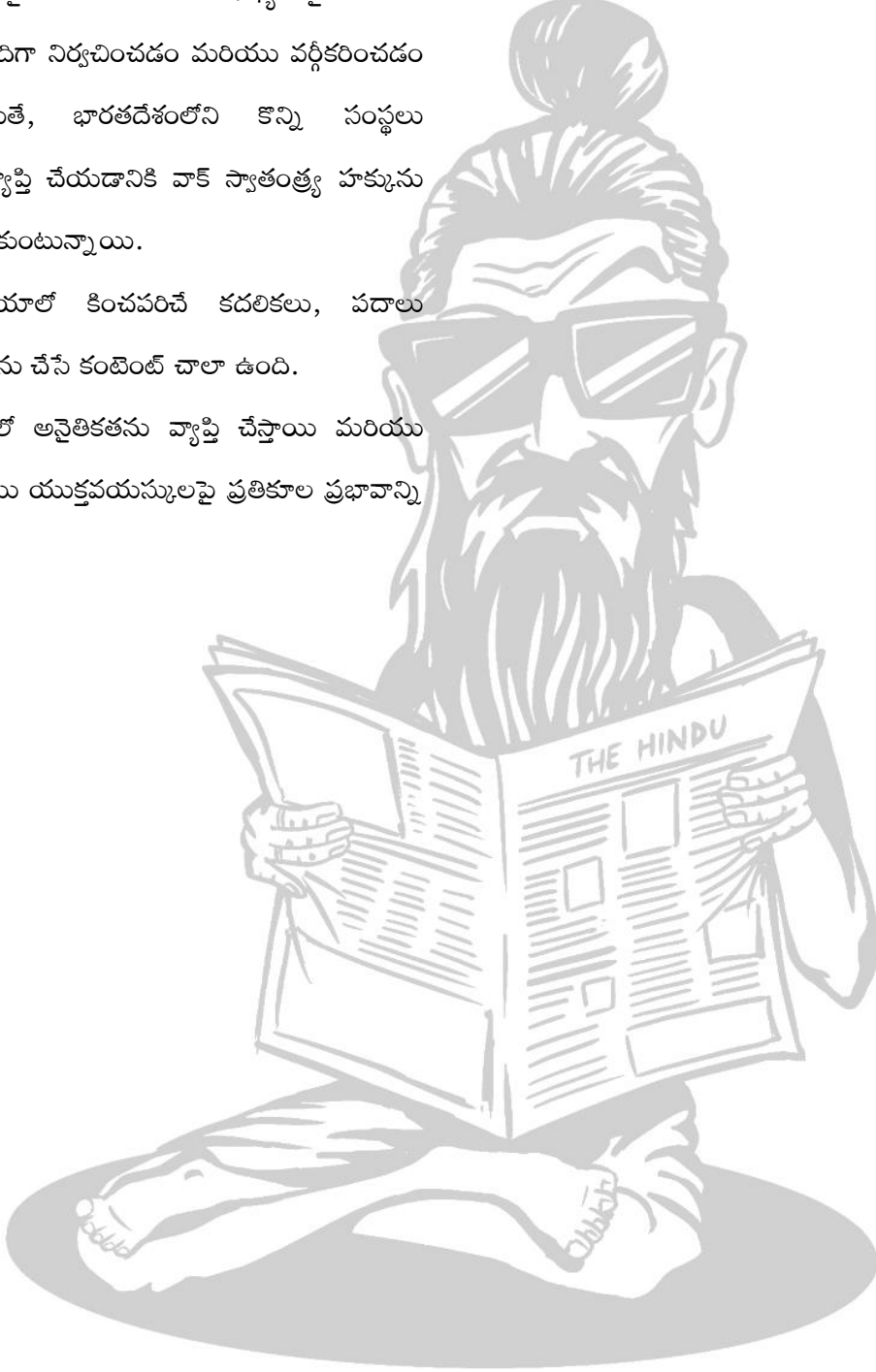
తమ విప్లవాత్మక ఆలోచనలను ప్రజలలో వ్యాప్తి చేస్తారు, యథాతథ స్థితికి భంగం కలిగిస్తారు మరియు ప్రభుత్వ రోజువారీ కార్యకలాపాలను అడ్డుకుంటున్నారు.

తప్పుడు సమాచారాన్ని పంచుకోవడం:

- "నకిలీ వార్తలు" అనే పదంపై అవగాహన లేదు. ఏది ఏమైనప్పటికీ, తప్పుదారి పట్టించే లేదా పుకార్లను వ్యాప్తి చేసే ఉద్దేశ్యంతో సృష్టించబడిన వార్తగా అర్థం చేసుకోగల సమాచారాన్ని ఇది సూచిస్తుంది.
- భారతదేశంలో, నకిలీ వార్తలు ఇటీవల ఎక్కువయ్యాయి. వారి గురించి తప్పుడు సమాచారాన్ని ప్రచారం చేయడానికి మరియు హింసాత్మక ప్రవర్తనతో వారిని అనుబంధించడానికి, నకిలీ వార్తల సృష్టికర్తలు మరియు వ్యాప్తి చేసేవారు ప్రధానంగా మైనారిటీలను మరియు నిర్దిష్ట వ్యక్తులను లక్ష్యంగా చేసుకుంటారు (వారి విశ్వసనీయత మరియు ప్రతిష్ఠను దెబ్బతీసేందుకు తప్పుడు వార్తలను వ్యాప్తి చేయడం).
- దీనికి విరుద్ధంగా, సుప్రసిద్ధ వ్యక్తులు మరియు వారి ఉద్దేశ్య దైర్యసాహసాల గురించి తప్పుదారి పట్టించే సమాచారం వారి ప్రాముఖ్యతను పెంచడానికి మరియు రాజకీయ ఫలితాలను ప్రభావితం చేసే ప్రయత్నంలో వ్యాప్తి చెందుతుంది.
- ఇటువంటి నాటకీయ మరియు ధ్రువీకరణ నకిలీ వార్తా కథనాలు తరచుగా సామాజిక మరియు సామాజిక కల్లోలం, తీవ్రమైన వ్యక్తిగత నష్టం (లింఛింగ్) మరియు మొత్తం అపనమ్మకానికి దారితీస్తాయి.

అసభ్యకరమైన లేదా అశ్లీల కంటెంట్:

- మారుతున్న భావజాలాలు మరియు సాంస్కృతిక ప్రమాణాల యుగంలో, ఏదైనా కంటెంట్ను అసభ్యకరమైన లేదా అసభ్యకరమైనదిగా నిర్వచించడం మరియు వర్గీకరించడం కష్టం. అయితే, భారతదేశంలోని కొన్ని సంస్థలు అసభ్యతను వ్యాప్తి చేయడానికి వాక్ స్వాతంత్ర్య హక్కును ఉపయోగించుకుంటున్నాయి.
- సోషల్ మీడియాలో కించపరిచే కదలికలు, పదాలు మరియు భాషను చేసే కంటెంట్ చాలా ఉంది.
- ఇవి సమాజంలో అనైతికతను వ్యాప్తి చేస్తాయి మరియు పిల్లలు మరియు యుక్తవయస్కులపై ప్రతికూల ప్రభావాన్ని చూపుతాయి.

Guru Deekshaa IAS is happy to announce first ever kannada current affairs magazine for kannada medium aspirants of Karnataka. The three important thumb rules for any competitive exam are

Vijay Kumar G

Founder and Director
Guru Deekshaa IAS

- ✍ First-NCERT/STATE syllabus books which helps to develop your understanding on the subjects
- ✍ Second-Daily current affairs helped to build your further understanding of the events related to your examination, Apart from knowledge it build the personality of an individual which brings in confidence to face any examination.
- ✍ Third-Practice previous year question papers and mock test available in the market to train your mind as per the requirement of the examination.

Thousand miles of journey starts with single step, We at Guru Deekshaa have taken this first step towards empowering you to prepare for civil for services. Now its your turn to start preparation and achieve your dream of becoming IAS/IPS.

CALL US FOR MORE DETAILS

 76 76 74 98 77

JOIN OFFICIAL TELEGRAM FOR MATERIAL AND UPDATES

 @GURU_DEEKSHAAIAS

FOLLOW OUR INSTAGRAM FOR DAILY UPDATES

 GURUDEEKSHAA

